

Koprcanje u mreži

Što je mreža?

Riječ *mreža* u hrvatskome jeziku u prvome redu označuje pletenu napravu u kojoj niti koje je tvore između sebe ostavljaju rupičaste otvore. Jedan takav rupičasti otvor naziva se *oko*, a više njih *oka*. Mreža je jedno od najstarijih lovačkih oruđa, vjeruje se da se upotrebljavala još u starijemu kamenom dobu, premda su materijalni dokazi za to rijetki jer su materijali od kojih su te mreže bile izrađene (biljna vlakna ili životinjska vezivna tkiva) podložni brzomu raspadanju. Inspiraciju za mrežu kao lovačko oruđe čovjek je vjerojatno stekao promatrajući pauka i njegov način lova – no dok je pauk pasivan i čeka da mu se plijen sâm uhvati u

mrežu (čemu je pomogla i ljepljivost paukove mreže), čovjek je morao preuzeti inicijativu i mrežom loviti pokretni plijen. Mreže su se upotrebljavale za ribolov i za lov ptica, ali i krupnijih životinja, pri čemu je obično bila potrebna koordinacija više lovaca. U rimsko doba mreže su se upotrebljavale i kao oružje u gladijatorskim borbama boraca zvanih retiariji, koji su poput ribara bili naoružani mrežom i trozupcem. Poslije su se u izradi mreža počeli upotrebljavati i drugi materijali, poput tkanine ili sintetičkih vlakana, što je povećalo njihovu trajnost.

Osim oruđa za lov, struktura mreže (isprepletana vlakna koja između sebe ostavljaju otvore) počela se upotrebljavati i u druge namjene, pa tako pregradu koja teniski ili odbojkaški teren dijeli na dva dijela također nazivamo mrežom, a tako nazivamo i strukturu na košu ili голу kojoj je svrha zadržavanje lopte i evidentiranje pogotka. Mrežom nazivamo i bilo koju strukturu isprepletanih poveznica i odnosa među pojedinim jedinicama, pa tako govorimo o mreži poslovnih partnera, o društvenoj mreži, ali i o vodovodnoj, cestovnoj ili informatičkoj mreži.

BOLJE.HRVATSKI!

Arhiva

webinar >
mrežni seminar

Naziv *webinar* nastao je u engleskome jeziku od sastavnica *web* i *seminar* (*WEB based seminar*). *Webinar* je seminar, predavanje ili radionica koji se prenose svjetskom mrežom i odvijaju se u stvarnome vremenu. Umjesto naziva *webinar* bolje je upotrebljavati naziv *mrežni seminar*.

Mreža u drugim jezicima

Semantička mreža *mreže* slična je i u drugim jezicima – obično se ista riječ upotrebljava i za ribarsku i za tenisku mrežu (engleski *net*, njemački *Netz*, talijanski *rete*, francuski *filet*, češki *sít*,

mađarski *háló...*). U značenju ‘isprepletana struktura’ razlike su među jezicima nešto veće, premda je uočljiva etimološka povezanost s izvornom riječju – engleski *network*, francuski *réseau* (iz latinskoga *rete* ‘mreža’), mađarski *hálózat* (sa sufiksom koji približno znači ‘kompleks čega’), slovenski *omrežje*... Nasuprot tomu, paukova mreža, koja je čovjeku bila inspiracijom za stvaranje mreže, etimološki katkad nema nikakve veze s mrežom: u engleskome se rabi riječ (*cob*)*web*, u kojoj je *cob* stara riječ za pauka, a *web* doslovce znači opnu ili bilo koju tanku tvorevinu, te je ta riječ srodna s glagolom *weave* ‘tkati’; talijanski *ragnatela* i francuski *toile d’araignée* znače ‘paukovo platno’. Slično je i u drugim romanskim jezicima.

Net(work) i web

Upravo je upotreba engleske riječi *web* u računalnome kontekstu uvela ponajveću zbrku u ranim danima razvitka hrvatskoga računalnog nazivlja. Naime, u engleskome *web* i *net* označavaju dva različita pojma (*net* se odnosi na infrastrukturni pojam, tj. informacijski sustav koji se sastoji od međusobno umreženih računala; *web* je informacijski sadržaj, tj. skup dokumenata kojima se pristupa s pomoću *neta*). *Net* usto ima mnogo šire značenje nego *web*, pa tako e-pošta nije dio *weba*, ali jest dio interneta, te za pristup njoj svejedno treba *net*.

Na hrvatski su i naziv *web* i naziv *net(work)* prevedeni kao *mreža*, što može zbuniti korisnika. Tako možete biti povezani s mrežom, ali ne možete pristupiti nijednoj mrežnoj stranici (npr. zato što imate aktiviran vatrozid koji to ne dopušta). U nekim su jezicima pronađena rješenja kako bi se ta dva naziva razlikovala – tako primjerice slovenski razlikuje *omrežje* i *splet*, češki *sít* i *web*, a ukrajinski *мережу* i *всeмeрeжeжя* (*mrežu* i *svemrežje*). Štoviše, u ukrajinskome nailazimo i na naziv *всeсвітнe пaвyтиння* (doslovno: *svesvjetska paučina*). Postavlja se pitanje kako u hrvatskome prevoditi nazive koji u svojem sastavu imaju sastavnicu *net*, *network* i *web*. Za neke od tih naziva već je ponuđen prijedlog na portalima *bolje.br* ili *jezični savjeti*:

Internet	internet
web	mreža
web site	mrežne stranice

BOLJE HRVATSKI!

Arhiva

webzine >
mrežni časopis

Naziv *webzine* nastao je u engleskome jeziku od sastavnica *web* (mreža) i *magazine* (časopis). *Webzine* je časopis koji se prenosi svjetskom mrežom. Umjesto naziva *webzine* bolje je u hrvatskome standardnom jeziku upotrebljavati naziv *mrežni časopis*.

web page	mrežna stranica
webcast	mrežni medijski videosadržaj
webinar	mrežni seminar
webzine	mrežni časopis

Nazivi sa sastavnicom *network* ne nalaze se na tome portalu jer se oni uglavnom ne upotrebljavaju u hrvatskome. U računalnome se nazivlju najčešće pojavljuje sveza *computer network* te pokrate naziva koji sadržavaju tu svezu.

computer network	računalna mreža
LAN (local area network)	lokalna (područna) računalna mreža, računalna mreža uskoga područja (katkad istoznačno s <i>intranet</i> 'privatna računalna mreža koje organizacije')
WAN (wide area network)	računalna mreža širokoga područja, svjetska računalna mreža
MAN (metropolitan area network)	gradska računalna mreža, računalna mreža srednjega područja

Također su česte sveze *mrežni (network) adapter*, *mrežni kabel (network)*, *mrežna (network) kartica*, *mrežni (network) protokol*, *mrežni (web) dizajn*.

Katkad ipak treba razlikovati nazive koji imaju element *web* i *network*, npr. *web service* i *network service* (katkad *online service*). Budući da se riječ *web* nikako ne uklapa u sustav hrvatskoga jezika, za *web service* predlaže se uporaba naziva *mrežni servis*. *Network services* usluge su lokalne mreže ili intranetske usluge.

Kad bi se htjelo dobiti posve jednoznačno rješenje po uzoru na Slovence, što najčešće nije potrebno jer se moguće višeznačnosti najčešće razrješuju u kontekstu, moglo bi se razlikovati *mrežu (web)* i pridjev *mrežni* (koji se odnosi na *web*) te *umreženje (network)* i pridjev *umrežni* (koji se odnosi na *umreženje*).

Ovaj je rad samo početak razgovora o višeznačnosti imenice *mreža*, pridjeva *mrežni* i brojnih naziva koji imaju te riječi kao sastavni element.